

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/84/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717210836
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5717210836.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Anny Mihálikovej, spore žalobkyne: Z. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XX, XXX XX I., zastúpená spoločnosťou AK JUDr. Repáš a partneri, s.r.o., so sídlom M. R. Štefánika 25, 036 01 Martin, IČO: 50 711 776, proti žalovanému: N. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX/XXX, XXX XX W., zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária MESSINGER & Partners, s.r.o., so sídlom Skuteckého 13, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 860 000, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 7C/41/2017-295 zo dňa 8. novembra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný **m á** voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu (výrok I.) doručенú súdu dňa 28.08.2017 v znení jej úpravy, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala zaplatenia sumy 33.000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne z vyčíslenej sumy od 09.09.2017 do zaplatenia a náhrady trov konania titulom bezdôvodného obohatenia, investovaním finančných prostriedkov, či už z príjmu žalobkyne alebo získané formou úverov do výstavby rodinného domu vo výlučnom vlastníctve žalovaného.

2. Z jeho odôvodnenia vyplynulo, že ťažisko argumentácie žalobkyne spočívalo v tom, že pred výstavbou rodinného domu ako aj počas nej viedli so žalovaným spoločnú domácnosť a financovanie rodinného domu prebiehalo združením spoločne zarobených prostriedkov, ktoré boli v spoločnej kase a tiež prostredníctvom braných úverov, a to počas celej doby výstavby až do času, kedy sa do domu po kolaudácii presťahovali. Popri spoločnom financovaní výstavby sa dohodli, že po skolaudovaní stavby sa polovica rodinného domu prevedie na žalobkyňu a v prípade ich rozchodu jej bude vyplatená suma vo výške polovice hodnoty rodinného domu a úprav okolo domu určenej ku dňu opustenia domácnosti a odhlásenia sa z trvalého pobytu, jej vyplatenie prebehne najneskôr do 1 roka od týchto skutočností s tým, že nehnuteľnosť zostane vo vlastníctve žalovaného (ďalej aj „Dohoda“). V roku 2015 sa spolužitie medzi nimi zhoršilo, a preto požiadala o vyplatenie v zmysle dohody. K jej vyplateniu malo dôjsť z refinancovaného úveru, ktorý bol žalovanému poskytnutý (žalobkyňa mala postavenie ručiteľky), tieto finančné prostriedky nedostala, čo vyústilo do opakovaného dočasného odchodu zo spoločnej domácnosti, z ktorej nakoniec definitívne odišla začiatkom septembra 2015, kedy si odštahovala všetky svoje veci a dňom 09.09.2015 sa odhlásila z trvalého pobytu a vrátila kľúče žalovanému. Do času odchodu žalobkyne zo spoločnej domácnosti boli vyplatené úvery a žalobkyňa sa podieľala na financovaní výstavby domu v rovnakom rozsahu ako žalovaný. Žalovaný všetky tvrdenia žalovanej

poprel. Prvá výzva na vydanie bezdôvodného obohatenia mu bola doručená až v júli 2017 od právneho zástupcu žalobkyne, a preto vzniesol aj námietku premlčania nároku, pričom premlčaciu dobu je potrebné počítať od opustenia domácnosti žalobkyňou v máji 2014.

3. Po vykonaní rozsiahleho dokazovania vo veci súd prvej inštancie na zistený skutkový stav aplikoval ust. § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) v spojení s § 107 ods. 1, ods. 2 OZ. Východiskom pre rozhodnutie súdu bola počas celého sporu žalobkyňou tvrdená Dohoda. Vedenie spoločnej domácnosti podľa názoru súdu nebolo právnym dôvodom pre plnenie, ktoré podľa tvrdenia žalobkyne mala poskytnúť žalovanému na stavbu rodinného domu v jeho vlastníctve za situácie tvrdenej dohody, ktorú súdu nepreukázala. Svedkovia o tejto dohode vedeli len sprostredkované od žalobkyne. Či už tvrdenia strán sporu alebo svedkov (na strane žalobkyne) boli len vo všeobecnej rovine a nebolo preukázané, že tvrdená dohoda spĺňa náležitosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 OZ.

4. Preukázané plnenie (zhodnotenie nehnuteľnosti), ktoré mala žalobkyňa poskytnúť žalovanému ako investíciu do nehnuteľností v jeho výlučnom vlastníctve (skutočnosť nepoprel ani žalovaný) bez preukázania tvrdenej dohody by súd kvalifikoval ako investovanie žalobkyne do cudzieho majetku bez toho, aby mala na to právny dôvod. Rozsah práva na vydanie bezdôvodného obohatenia by bol potom daný tým, aký majetkový prospech získal obohatený - vlastník nehnuteľnosti v čase jeho získania, lebo predmetom bezdôvodného obohatenia bolo zhodnotenie vecí obohateného.

5. S ohľadom na vznesenú námietku premlčania súd neskúmal rozsah vložených investícií žalobkyňou do nehnuteľností vo vlastníctve žalovaného, nakoľko bolo preukázané, že pokiaľ mala žalobkyňa použiť finančné prostriedky z úverov ňou opísaných aj na výstavbu rodinného domu, išlo preukázateľne o úvery čerpané v rokoch 2004, 2010, 2012, 2013. Úvery v roku 2014 a 2015 boli čerpané už za účelom splatenia predchádzajúcich úverov (ich refinancovania). Pre začiatok plynutia 3-ročnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia, keď od počiatku nebol právny dôvod plnenia, je relevantné, kedy skutočne k obohateniu došlo, teda kedy boli najneskôr finančné prostriedky vložené ako investície do nehnuteľností vo vlastníctve žalovaného. Tieto mohla žalobkyňa vložiť naposledy v roku 2013. Žaloba bola podaná zo dňa 28.08.2017, t. j. po uplynutí 3-ročnej objektívnej premlčacej doby v zmysle ust. § 107 ods. 2 OZ, kedy sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí najneskôr. Objektívna premlčacia lehota uplynula najneskoršie do konca roka 2016 (k zhodnoteniu nehnuteľností došlo najneskoršie do konca roka 2013).

6. Osobitne súd zdôraznil, že žalobkyňa sa v zmysle tvrdenej dohody počas vzťahu so žalovaným nedomáhala jej naplnenia. Netvrdila, že sa domáhala, aby bola zapísaná ako podielová spoluvlastníčka po kolaudácii v období od roku 2006 (kolaudácia domu) do r. 2014 (rozchod strán sporu). Uvádzala, že sa nechala len „odbit“. Podľa názoru súdu práve táto skutočnosť dotvárala tvrdenie žalovaného, že takáto dohoda, resp. sľub zo strany žalovaného nebol.

7. Pre začiatok plynutia premlčacej doby, bolo irelevantné, kedy sa žalobkyňa z predmetnej nehnuteľnosti odsťahovala, lebo tento termín bol rozhodný pri preukázaní Dohody opísanej v žalobe a tvrdenej počas celého sporu, podľa ktorej mal byť žalobou uplatnený nárok splatný do 1 roka od rozchodu strán sporu. Z tohto dôvodu nebol na vec aplikovateľný záveru rozhodnutia nálezu ÚS SR sp. zn. I. ÚS 548/2015. Pri nepreukázaní tejto dohody pre začiatok plynutia premlčacej lehoty bolo rozhodujúce, kedy sa žalobkyňa ako oprávnená z bezdôvodného obohatenia dozvedela, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom žalobkyňa mala túto vedomosť od začiatku financovania výstavby rodinného domu, pretože jej bolo známe, že investuje do cudzieho vlastníctva a bolo jej známe aj, kto sa na jej úkor obohatil. Z tohto dôvodu uplynula aj dvojročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v roku 2015. Podaním žaloby (28.08.2017) je toto právo premlčané uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty, ako aj trojročnej objektívnej premlčacej lehoty.

8. Vykonanie ďalšieho dokazovania z dôvodu úspešného vznesenia námietky premlčania žalovaným bolo neúčelné a nehospodárne.

9. O trovách konania rozhodol súd pri aplikácii ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, ods. 2 CSP. Pri konštatovaní plného úspechu žalovaného vo veci mu priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

10. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočniť jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, namietal jeho nezákonnosť a navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konania a rozhodnutie, vykonal dokazovanie v pôvodne navrhnutom smere ohľadom rozsahu investícií zo zobraťých úverov do spoločnej nehnuteľnosti a prejudiciálne sa vyporiadal s otázkou vzniku podielového spoluvlastníctva k spoločne budovanej veci medzi účastníkmi konania.

Z vykonaného dokazovania podľa žalobkyne je možné ustáliť, že so žalovaným 10 rokov viedla spoločnú domácnosť, bola bonitnejším klientom pre peňažné ústavy na poskytnutie úverov, mala lepšie finančne ohodnotené zamestnanie, stály príjem a napriek tomu súdu z nevysvetliteľných dôvodov uveril žalovanému, že realizoval výstavbu domu zo svojich prostriedkov, že iba čiastočne prispievala na jeho výstavbu a zabávala sa. Ak súd konštatoval, že nepreukázala tieto skutočnosti, ktoré boli základ pre uzavretú dohodu o výstavbe domu, takto prijatý záver odporuje vykonanému dokazovaniu, je neodôvodnený a teda nepreskúmateľný. Súd bezdôvodne ustálil záver, že neexistovala dohoda účastníkov pred začatím výstavby i napriek tomu, že predložené dôkazy a svedecké výpovede, tvoria jednu ucelenú reťaz, z ktorých vyplýva záver o spoločnom započatí výstavby rodinného domu, o spoločnom realizovaní a financovaní tejto výstavby počas obdobia niekoľkých rokov o logickej a časovej nadväznosti bratia úverov na financovanie výstavby. Je potom logické, že sa rozhodla pomôcť získať žalovanému finančné prostriedky na refinancovanie úverov a na jej vyplatenie. Všetky tieto skutočnosti, ako je spolužitie, trvalý pracovný pomer žalobkyne od roku 2001 v spoločnosti Billa, s.r.o., sú podkladom, že súd nesprávne vyhodnotil takto preukázaný a skutkový stav a prijal nesprávny záver. Dôkazná sila dôkazov na strane žalovaného nebola silnejšia, vierohodnejšia a aj napriek tomu si súd osvojil tvrdenia žalovaného ako pravdivé. Súd nie je viazaný právnym posúdením nároku uvedeným v žalobe a ak aj žalobkyňa žiadala zaplatenie sumy z titulu bezdôvodného obohatenia, súd znalý práva takto uplatnený nárok mohol vyhodnotiť inak. V konaní bolo preukázané, ako bolo k stavbe a jej financovaniu pristupované, z čoho podľa žalobkyne bol daný základ pre vznik podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu v prospech obidvoch. Súd mal tento nárok posúdiť ako nárok z titulu vyporiadania podielového spoluvlastníctva.

V priebehu dokazovania bolo ustálené, že nadobudnutie nehnuteľností malo atribúty vzniku podielového spoluvlastníctva, preto žalobkyňa žiadala o zmenu žaloby, ktorú súd odmietol a teda nepostupoval zákonne. Ak žalobkyňa nenadobudla vlastníctvo originálnym spôsobom, potom ho nadobudla vydržaním. Súd mal uplatnený nárok žalobkyne priznať podľa vlastného uváženia buď z titulu bezdôvodného obohatenia alebo z titulu zrušenia podielového spoluvlastníctva. Jedine takýto výklad možno považovať za spravodlivý. Napadnutý rozsudok extrémnym spôsobom zvyhodňuje žalovaného, ktorý po 14-ročnej známosti získal celý rodinný dom bez povinnosti vyplatiť hocikaký nárok žalobkyne. Ak sa súd prvej inštancie priklonil na stranu žalovaného, takýto prijatý záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Ak by sa odvolací súd nestotožnil s právnou argumentáciou vzniknutého podielového spoluvlastníctva, bolo nutné venovať sa nároku z niektorých dôvodov podľa § 451 ods. 2 OZ. Súhlasila s hodnotením prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu, nesúhlasila však s premlčaním nároku. Namietala, že nebol zachovaný princíp rovnosti zbraní, keď súd odmietol vykonať dokazovanie výsluchom matky žalovaného, ktorá žila v spoločnej domácnosti s účastníkmi niekoľko rokov počas výstavby rodinného domu iba s odôvodnením, že má lekárske potvrdenie o zdravotnom stave tejto svedkyne, ktorá sa nemôže zúčastniť pojednávania. Ust. § 196 ods. 3 CSP, na ktoré sa odvolal súd, je možné použiť iba vo výnimočných prípadoch. Takýmto spôsobom bola žalobkyňa dotknutá na svojich právach a postupom súdu poškodená na práve spravodlivého a rýchleho prejednaní veci a zvolený procesný postup viedol k nízkej efektivite. Je nepochybné, že žalovaný získal majetkový prospech buď na základe plnenia bez právneho dôvodu alebo z právneho dôvodu, ktorý odpadol, pričom začala lehota na vrátenie plnenia plynúť v roku 2015 a nie ako uvádza súd, v roku 2013. Poukázala, že súd posudzoval aj možnú platnosť uzavretia dohody popisovanej žalobkyňou v žalobe, pričom sám túto dohodu vyhodnotil ako neplatnú pre jej nejednoznačnosť, neurčitosť, čo evokuje záver, že ak takáto dohoda podľa súdu bola uzavretá, ale nebola jednoznačne špecifikovaná, tak je neplatná. Táto neplatnosť by potom odôvodňovala plnenie z druhého dôvodu § 451 ods. 2 OZ, nakoľko bolo nesporné preukázané zo strany žalobkyne plnenie finančných prostriedkov na výstavbu podľa neplatnej dohody o združení investícií a ich vysporiadaní medzi účastníkmi. Ak súd vyhodnotil žalobu ako plnenie bez právneho dôvodu (to znamená, že odpadol právny dôvod stanovený v dohode), tak ten stav mohol nastať dňom nastatia tejto podmienky a nárok mal byť priznaný. Je nesporné, že rodinný

dom bol vybudovaný zo spoločných prostriedkov združených účastníkmi konania podľa dohody, ktorá nevyžaduje písomnú formu, a teda jeho vybudovaním vzniklo vlastníctvo pre obidvoch účastníkov, u každého v 1, nakoľko nebol dohodnutý iný spôsob určenia podielov. Ak sa súd v rámci napadnutého rozsudku vysporiadal iba s otázkou bezdôvodného obohatenia ako nároku na vyplatenie sumy 33.000 eur, tak pochybil, lebo vec nesprávne právne posúdil. Mal ju posúdiť v širších súvislostiach, a to aj vo vzťahu k vlastníctvu domu a rozsahu investovaných finančných prostriedkov, preto odmietnutý návrh na dokazovanie o rozsahu použitých finančných prostriedkov mal súd vykonať. Ak žalobkyňa tvrdila, že bola podielovou spoluvlastníčkou tohto rodinného domu, tak nemohlo dôjsť k investícii do cudzej veci. V odôvodnení rozsudku sa súd žiadnym spôsobom nezmienal o podstatných skutočnostiach, neuviedol, prečo nepripustil zmenu žaloby z titulu zrušenia podielového spoluvlastníctva, aj preto je jeho odôvodnenie nedostatočné, nepreskúmateľné a nezákonné. Žalobkyňa bola ukrátená na svojich právach na riadne konanie i z dôvodu nevykonaných navrhovaných dôkazov, ktoré by prispeli k zisteniu skutočného stavu veci. Odvolateľka nikdy neakceptovala vlastníctvo žalovaného k rodinnému domu, preto takýto záver súdu je nesprávny a nezdôvodnený. Pokiaľ otázku vlastníctva neriešil a v čase započatia združenia finančných prostriedkov vec neexistovala, nie je opodstatnené ani konštatovanie súdu, že išlo o investovanie finančných prostriedkov do cudzieho majetku bez toho, aby ako investujúca mala na to právny dôvod. Tento záver by bolo možné akceptovať, ak by sa jednalo o jednorazovú investíciu, ale nie o niekoľkonásobné bratie úverov a budovanie vecí zo spoločných finančných prostriedkov od základu. Preto aj ďalšia argumentácia súdu je neprijateľná, lebo je potrebné prejudiciálne posúdiť otázku vlastníctva a právne vyhodnotiť, či dohoda existovala, alebo neexistovala v zmysle predložených dôkazov. Uviedla, z akých dôvodov nemožno podľa obsahu SMS považovať deň 08.05.2014 za rozhodný pre plynutie premičacej doby. Uvedený dôkaz namietala, nakoľko obsah správy len dokumentuje, že v tomto období vznikali nedorozumenia na strane účastníkov konania v spoľužití. Súd ani v tomto smere neodôvodnil, prečo uveril pri danom dôkaznom stave tvrdeniam svedkov zo strany žalovaného a neuveril tvrdeniam svedkov zo strany žalobkyne a neakceptoval niekoľkonásobné odídenie žalobkyne zo spoločnej domácnosti (v období rokov 2014 a 2015) a ňou zrušený trvalý pobyt v septembri 2015. Preto nie je možné tento dôkaz brať za rozhodný. Podporným pre záver, že žalobkyňa bola tá, ktorá vzťah ukončila a odhlásila sa z trvalého pobytu, je aj emailová komunikácia zo strany žalovaného, ktorá bola súdu predložená a ktorú súd nezobral do úvahy. Všetky kroky, ktoré žalobkyňa činila po opustení spoločného domu, boli s úmyslom zabezpečiť finančné prostriedky pre vysporiadanie ňou zobratých úverov na stavbu rodinného domu, preto bola ochotná pre zlepšenie bonitnosti žalovaného po rozchode spolupôsobiť pri poskytnutí úverov žalovanému, ako vyviaznutie z uzatvorených úverových zmlúv. Takýto postup rešpektoval aj žalovaný (bratie úverov v SLSP, a.s., VÚB, a.s. a ČSOB, a.s.), čo tiež podporuje záver o uzavretej dohode. Bez ďalšej argumentácie pojal súd za preukázanú dohodu o tom, že po rozchode strán sporu si žalovaná z rodinného domu odnesie všetky hnutelné veci okrem kuchyne. Takéto vyhodnotenie odporuje logickým súvislostiam a tvrdým skutočnostiam. Z vyššie uvedených dôvodov napadla aj výrok o trovách konania. Súčasne požiadala o oslobodenie od súdneho poplatku v odvolacom konaní, nakoľko jej majetkové a zárobkové pomery sa žiadnym spôsobom oproti rozhodnutiu, kedy bola oslobodená od súdnych poplatkov okresným súdom, nezmenili.

11. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť, nesúhlasiac s dôvodmi podaného odvolania. Poukázal najmä na nepreukázanie existencie dohody, že po skolaudovaní stavby rodinného domu sa polovica rodinného domu prevedie na žalobkyňu, ako i dohody o tom, že v prípade rozchodu bude žalobkyňa vyplatená vo výške 1/2-ice hodnoty rodinného domu určenej ku dňu opustenia domácnosti. Ide o vykonštruované tvrdenia žalobkyne. Rovnako žalobkyňa nepreukázala, že financovanie výstavby rodinného domu prebiehalo združením spoločne zarobených prostriedkov, zo spoločnej kasy a tiež prostredníctvom úverov na účely bývania. Zotrval na tom, že financovanie výstavby bolo v podstatnej miere riešené z finančných prostriedkov a úverov žalovaného, nakoľko žalobkyňa mala nízky príjem, čo pretrváva až do súčasnosti, keďže žiada o oslobodenie od súdnych poplatkov. Úvery, na ktoré žalobkyňa odkazovala v priebehu konania, boli spotrebného charakteru a väčšina z týchto finančných prostriedkov bola použitá predovšetkým na výdaje a spotrebu žalobkyne, nakoľko nemala stabilné zamestnanie a dostatok finančných prostriedkov na jej nadštandardný spôsob života v tom čase vedený. Z tohto dôvodu bol žalovaný na predmetných úveroch vedený ako spoludlžník, aby banka žalobkyne predmetný úver schválila. Nepreukázala, že by tieto finančné prostriedky získané z poskytnutých úverov boli použité na výstavbu rodinného domu, nepredložila o tom platby z jej bankových účtov, ktoré by preukazovali použitie týchto finančných prostriedkov. Len preukazovala zdroj finančných prostriedkov. Pred kolaudáciou rodinného domu

žalobkyňa preukázala, že zobrala len dva úvery, a to na Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 10.02.2004 uzatvorenej so Slovenskou sporiteľňou, a.s. na sumu vo výške 190.000,- Sk a na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 11.11.2004 na sumu vo výške 350.000,- Sk, čo nasvedčuje, že výstavbu rodinného domu v podstatnej miere financoval samotný žalovaný, ktorý do dnešného dňa spláca úver od ČSOB, a.s. v celkovej výške 129.400 eur a právom je jeho výlučným vlastníkom. Poukázal na vzájomné vysporiadanie medzi sebou tým, že žalobkyňa pri sťahovaní z rodinného domu zobrala so sebou všetky veci, ktoré do neho vniesla a ktoré zakúpila zo svojich prostriedkov. Zopakoval, že vzťah so žalobkyňou ukončil v novembri 2013, kedy sa dozvedel o tretej nevere zo strany žalobkyne a po rozchode sa dohodli o vysporiadaní hnutelných vecí zakúpených zo spoločných prostriedkov. Žalobkyňa sa definitívne odsťahovala z rodinného domu v máji 2014 a nie až v septembri 2015. Trvalý pobyt jej ponechal na jej žiadosť, až kým si nezabezpečí náhradné bývanie. Svoje tvrdenia pred súdom riadne preukázal svedeckými výpoveďami, ako aj výpisom z SMS správy odoslanej žalobkyňou svedkovi. Z uvedených dôvodov nemožno súhlasiť s tvrdením žalobkyne, že rodinný dom je v podielovom spoluvlastníctve strán sporu a že ho strany sporu nadobudli vybudovaním od základu. Preto sa nemožno domnievať, že by boli podielovými spoluvlastníkmi predmetného rodinného domu a mal za to, že súd postupoval správne. V žiadnom prípade neboli porušené procesné práva žalobkyne, ktorá sa v priebehu celého konania k predmetnej veci vyjadrovala, navrhovala dôkazy, ktoré súd prvej inštancie všetky riadne vykonal v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na ich základe dospel k správny skutkovým zisteniam a rozhodnutie takisto správne právne vyhodnotil.

12. Pri dodržaní procesného postupu súdom prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 374 ods. 1 CSP žalobkyňa vo veci nepodala odvolaciu repliku a s ďalšími podaniami strán sporu odvolací súd v priebehu odvolacieho konania nedisponoval.

13. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie priznal žalobkyňi oslobodenie od súdneho poplatku za podané odvolanie v rozsahu 80 % uznesením č. k. 7C/41/2017-359 zo dňa 19.02.2019.

14. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu a z dôvodov (§ 379 CSP a § 380 CSP) podaného odvolania a bez nariadenia pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) toto rozhodnutie v zamietajúcom výroku, ako aj v závislom výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

15. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd (§ 387 ods. 2 CSP). Takýto postup je v súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR, v zmysle ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (pozri napríklad III. ÚS 78/05, II. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09).

16. Súčasne odvolací súd preskúmal i námietky žalobkyne uvedené v jej opravnom prostriedku a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné.

17. S ohľadom k obsahu podaného odvolania je zjavné, že odvolateľka sa nestotožnila s rozsahom vykonaného dokazovania a následne skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie tak, ako boli prezentované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

18. Sporové konanie je vybudované na princípe aktivity sporových strán a ich povinnosti tvrdenia, z ktorého má vyplynúť oprávnenosť uplatneného nároku. Uvedením skutkových okolností, na základe ktorých si žalobca uplatňuje svoj nárok súčasne vymedzí predmet konania po skutkovej stránke. Skutkové odôvodnenie uplatneného nároku spolu s vymedzením žalobným návrhom (petitom žaloby) vo vzájomných súvislostiach vymedzujú predmet konania. Žalobca nie je povinný uplatnený nárok právne kvalifikovať. V súdnej veci si žalobkyňa splnila uvedenú procesnú povinnosť, t.j. uviedla podstatné skutkové okolnosti (viď vyššia časť tohto odôvodnenia ods. 2.), ktoré zhrnula v žalobnom návrhu - a vyčíslený peňažný nárok si uplatnila titulom bezdôvodného obohatenia. V rozsahu uvedených

skutkových okolností žalobkyňou súd vykonal dokazovanie vo veci so zameraním predovšetkým na existenciu tvrdenej dohody a následne požadovaných investovaných finančných prostriedkov do rodinného domu vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Na pojednávaní dňa 21.06.2018 navrhla žalobkyňa zmenu žaloby (§139 CSP), ktorou sa domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva strán sporu k rodinnému domu a na vysporiadanie nárokov zo zrušeného podielového spoluvlastníctva sa od žalovaného domáhala zaplata sumu 33.000,- eur. O tomto procesnom návrhu rozhodol súd podľa § 143 ods. 1, 3 CSP uznesením č.k. 7C/41/2017-216 zo dňa 28.06.2018 tak, že navrhovanú zmenu nepripustil a pokračoval v konaní o pôvodnej žalobe, pričom svoje rozhodnutie zodpovedajúco odôvodnil. V podstate poukázal na diametrálne odlišné nároky vyžadujúce preukázanie odlišných skutočností, na výsledky doteraz vedeného dokazovania k posúdeniu nároku z bezdôvodného obohatenia ako aj štádia konania a povinnosť súdu postupovať v súlade s čl. 17 CSP - postup súdu bez zbytočných prieťahov a hospodárne. S takýmto procesným postupom sa stotožnil aj odvolací súd. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd túto otázku procesne správne vyriešil a pokračoval v konaní o pôvodnej žalobe, ktorým bol jasne daný predmet sporu - uplatnený nárok z bezdôvodného obohatenia, čomu nasvedčovali aj v žalobe uvedené skutkové okolnosti. Pretože časť odvolacích námietok žalobkyne smerovala k tomu, že sa súd nezaoberal vznikom podielového spoluvlastníctva k spoločne postavenému domu, hoci podľa žalobkyne k takémuto záveru mohol dospieť, odvolací súd uvádza, že smerodajné pre posúdenie, ale aj rozhodnutie veci súdom bola žalobkyňou ťažiskovo tvrdená Dohoda.

19. Pre posúdenie vzniku podielového spoluvlastníctva k domu alebo inej stavbe postavenej spoločnou činnosťou viacerých osôb (tu stranami sporu) je rozhodujúca dohoda medzi nimi uzavretá o založení spoluvlastníckych vzťahoch. Na uzavretie takejto dohody sa vzťahujú všeobecné ust. § 34 a nasl. OZ o právnych úkonoch. Zákon nepredpisuje na jej uzavretie žiadnu konkrétnu formu, preto môže byť dohoda uskutočnená buď výslovne (ústnou formou) alebo písomne alebo tiež iným než výslovným spôsobom (konkludentne), ktorý nevzbudzuje pochybnosti o tom, čo chceli účastníci prejavíť. Bez ohľadu na zvolenú formu právneho úkonu sa na jeho platnosť vyžaduje splnenie požiadaviek určitosti a zrozumiteľnosti (§37 OZ). Z obsahového hľadiska musí byť z dohody zrejmé, že účastníci tohto právneho úkonu sa aj s prihliadnutím na ďalšie okolnosti vopred (pred jeho výstavbou) dohodli na založení podielového spoluvlastníctva k domu. Ak sa účastníci dohodli na uvedenej podstate tohto úkonu, prípadná absencia ostatných dojednaní pravidelne sa vyskytujúcich v takýchto dohodách - napr. výška spoluvlastníckeho podielu - nemá za následok neplatnosť predmetnej dohody. Dohoda o podstatnej náležitosti - nadobudnutí rodinného domu do podielového spoluvlastníctva pred začatím výstavby vopred neobsahuje ani znenie dohody tvrdené žalobkyňou (po skolaudovaní stavby sa polovica rodinného domu prevedie na žalobkyňu). Preto vzhľadom na procesný postup okresného súdu (nepripustil zmenu žaloby) ako aj právnu argumentáciu doplnenú odvolacím súdom, pokiaľ okresný súd takúto úvahu, t.j. o nadobudnutí spoločnej veci do vlastníctva strán sporu v rozhodnutí neposkytol, nebolo to na ujmu správnosti jeho rozhodnutia ani nedostatku odôvodnenia. Navyiac pokiaľ následne zhodnotením vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala ani existenciu Dohody a nároku z nej uplatneného. Aj podľa názoru odvolacieho súdu jej existencia nebola v konaní preukázaná. Žalovaný existenciu tvrdenej dohody poprel a svedkovia poskytli len neurčité sprostredkované tvrdenia. Ak teda nebola preukázaná existencia tejto dohody, nemohol byť na jej základe priznaný nárok uplatnený žalobkyňou.

20. Odvolací súd uzatvára, že poskytnutie peňažných prostriedkov tretej osobe na nadobudnutie nehnuteľnosti, prípadne zhodnocovanie nehnuteľnosti tretej osoby je zásadne považované za investíciu do cudzieho majetku a môže byť právnym titulom na prípadné vymáhanie poskytnutých prostriedkov ako bezdôvodné obohatenie, zásadne však samo o sebe nepredstavuje právny titul na nadobudnutie spoluvlastníctva k nehnuteľnosti.

21. Prijatie názoru žalobkyne na vznik vlastníckeho práva by v konečnom dôsledku znamenalo, že ktokoľvek by poskytol tretej osobe peňažné prostriedky (darom, úverom, pôžičkou, prípadne spolupôsobením pri poskytnutí úveru a to aj opakovane) by sa mohol domáhať vydania rozhodnutia o jeho spoluvlastníctve k tejto nehnuteľnosti len z tohto dôvodu bez ohľadu na zákonom stanovený spôsob nadobudania vlastníctva zákonom.

22. Zhodnotením všetkých skutočností zistených z vykonaného dokazovania v rámci zásad pre hodnotenie dôkazov, každého zvlášť ako aj vo vzájomných súvislostiach, aj odvolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa nedisponovala v zmysle práva relevantnou dohodou o nadobudnutí vlastníctva k

rodinnému domu (originálnym spôsobom), v konaní nebola preukázaná žalobkyňou tvrdená dohoda a ani správanie žalobkyne (od kolaudácie rodinného domu, t.j. od roku 2006 do preukázaného rozchodu k 08.05.2014) nenasvedčovalo, že by sa reálne domáhala splnenia sľubu daného žalovaným, následne postupné zbavovanie úverového zaťaženia žalobkyne (ako spoludlžníčky resp. ručiteľky) ako aj výška konečného dlhu prevzatého žalovaným ako jediným dlžníkom (vo výške 129.400 eur) a vzájomné vysporiadanie zariadenia rodinného domu nasvedčuje, že okresný súd dôvodne uveril hodnovernosti výpovede žalovaného ako aj dôkazom získaným z dôkazných prostriedkov navrhnutých žalovaným. Všetky tieto okolnosti, ktoré vzišli z vykonaného dokazovania vo svojom súhrne viedli nielen okresný súd, ale aj odvolací súd k presvedčeniu, že tvrdenia žalovaného a dôkazy ním predložené boli logické a presvedčivé.

23. Súd je subjektom, ktorý určuje čo sa bude dokazovať, ako bude dokazovanie prebiehať, ktoré skutočnosti bude považovať za preukázané a ktoré dôkazy vykoná. Súd nemusí vykonať všetky dôkazy navrhnuté stranou sporu. Výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať je výlučne na súde (§185 ods. 1 CSP). Súd je povinný súčasne dbať na to, aby nevylúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodný skutkový poznatok tvrdený stranou, ak tento poznatok nebude preukazovať iným dôkazom. O vykonaní alebo nevykonaní navrhnutého dôkazu súd rozhoduje priebežne počas konania, pričom svoje rozhodnutie o nevykonaní dôkazu je povinný uviesť v odôvodnení meritórneho rozhodnutia (§220 ods. 2 CSP). Vo vzťahu k nevykonaniu výsluchu navrhovanej svedkyne - sa okresný súd odvolal na ust. § 196 ods. 3 CSP. Inštitút písomnej výpovede svedka zákon pripúšťa a je len na úvahe súdu v tomto prípade limitovanú len zásadou hospodárnosti, či k nemu pristúpi alebo nie. Pokiaľ žalobkyňa, ktorá zotrvala na výsluchu tejto svedkyne nepredložila na výzvu súdu otázky pre svedkyňu v písomnej podobe, nemôže hľadať nedostatok v nevykonaní tohto dôkazu v stanovenom spôsobe jeho vykonania. Zásade voľného hodnotenia dôkazov nezodpovedá taký spôsob hodnotenia, kedy je (vopred) označená za nespôsobilý dôkazný prostriedok svedecká výpoveď len preto, že svedok je v blízkom vzťahu k žalovanému. Táto skutočnosť sama o sebe neodôvodňuje záver o nepravdivosti (nevierohodnosti) svedeckej výpovede tejto osoby. Tento záver nemusí byť nevyhnutne logickým dôsledkom uvedenej premisy. Hodnotiaci záver o nepravdivosti (nevierohodnosti) údajov, o ktorých svedecká výpoveď podáva správu, je možné v zmysle § 191 CSP urobiť len na základe tých konkrétnych skutočností, ktoré boli v konaní zistené s prihliadnutím na všetko, čo v konaní vyšlo najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Ak bola žalobkyňa presvedčená, že výpoveď matky žalovaného bude neobjektívna, je otázne prečo na nej zotrvala. Nevykonanie ďalšieho dokazovania bolo rovnako dôvodné vzhľadom na vznesenú námietku premlčania. Odvolací súd v postupe okresného súdu pri vykonávaní dokazovania (jeho rozsahu a spôsobu) nevzhladol žiadny nedostatok.

24. V súvislostiach prejednávanej veci vzhľadom na okolnosti vyhodnotenú okresným súdom stanovený obsah a rozsah dokazovania boli správne aj právne úvahy okresného súdu prichádzajúce do úvahy ako nárok z bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 451 ods. 1, 2 OZ získaný bez právneho dôvodu. Vzhľadom na zistené skutkové okolnosti investovania finančných prostriedkov z úverov prevzatých žalobkyňou do nehnuteľnosti žalovaného a vznesenú námietku premlčania dospel okresný súd k správne záveru o premlčaní uplatneného nároku a správne stanovil aj počiatok plynutia premlčacej doby ako moment najneskoršej možnej investície finančných prostriedkov do nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného. V tomto smere odvolací súd odkazuje v plnom rozsahu na túto časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

25. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (§ 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu. Okresný súd vykonal dokazovanie v prejednávanej veci náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu s ohľadom na procesný stav veci a spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania, umožnil stranám sporu realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu strán, ako aj meritum veci.

26. Po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu súd prvej inštancie vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 220 až § 222 CSP, aj správne a presvedčivo odôvodnil. Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (teraz strany sporu - poznámka odvolacieho súdu), ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 115/2003). Námieta žalobcu o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia je preto nedôvodná.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP vychádzajúc zo zásady úspechu žalovanej v rade 2/ aj v odvolacom konaní, ktorej priznal proti žalobcovi nárok na ich náhradu v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonala za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).